רודנסקי

(המשך מעמוד 14)

מתיאטרון המטאטא להשקעות כספיות במו־צרי־צריכה. הוא עשה כסף רב מקנייה ומכירה של מסמרים ודברים דומים. הוא יכול היה לעבוד קשה, להיות נאמן. מרדן לא היה מעולם. הוא הלך עם הרוב.

שחקנית ותיקה הגדירה אותו כ„כדאיניק". היא מספרת כי לפעמים פנו אל רודנסקי שיוסיף את חתימתו על מיכתב־תלונה להנ־הלת התיאטרון. כמעט תמיד הוא סירב. פעם הוא נאנח באוזני השחקנית ובכעס אמר כי אחרי 20 שנות מאבק להתקבל להבימה הוא אינו מתכוון להסתכן. „אולי הבין כי עליו להיות ‚בסדר'," אומרת השחקנית, „את מקומו היה עליו לבנות לא רק בזכות כישרונו," היא מחייכת חיוך רב־משמעות.

נראה שלדעתם של השחקנים, חברי־הקו־לקטיב של פעם, אלה שנקראים כיום „דור הנפילים של אז" לא להילחם ולא לעלות על בריקדות נראה היה כהתנהגות „כדאיניקית".

שמואל רודנסקי, למרות שבגילו נחשב לאנשי הדור המייסר, נמנה על הדור הממ־

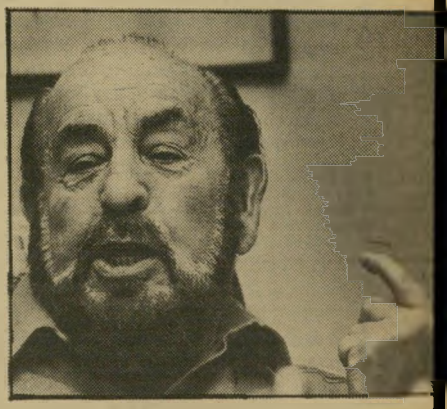

שיך, יחד עם שרגא פרידמן, שמוליק סגל ואחרים. לדפוסי־ההתנהגות של הדור הממ־שיך, שרצו לשחק ולא לעשות מילחמות, לא היו אוהדים בקרב הדור שקדם. וחשבונות עושים עד היום.

פינקל סיפר כי בשלב מסויים התקלקלו היחסים בינו לבין רודנסקי. גם שלא לציטוט לא הסכים לספר על כך. פינקל לא יכול היה לסלוח לרודנסקי את הצטרפותו למיכתב־תלונה להנהלת־התיאטרון על ריב שנגלע בין פינקל לשחקן ניניו ז"ל. הסיפור התרחש בעת העלאת פר ניוט. פינקל קיבל את התפ־קיד הראשי, רודי־ההמשך התנגד לכך, וגם לצורך שלהם לשחק כמה תפקידים במשך ההצגה. התיאטרון תמס. באחת ההצגות סירב ניניו לעלות, וטען כי הוא חולה. כעבור רקות ראה אותו פינקל צוחק עם חברים. הוא רצה להכותו, אך לא פגע. החברים, בראשות שרגא פרידמן ז"ל, כתבו מיכתב־תלונה כנגד פינ־קל, ובו טענו כי פינקל אכן היכה את ניניו. על המיכתב היה חתום גם רודנסקי.

רודנסקי לא רצה להצטרף לעצומות. כש־כבר הצטרף — הפסיד חבר. רודנסקי רק רצה לעבוד.

„ריוש" הבה, תנו לי, היה נוהג לומר לכל תפקיד שהוצע לו. העיקר לעבוד. העיקר לשחק. להיות מחליף — „ריוש". תפקיד זוטר ביותר — „ריוש". רק תנו לעבוד במ־דינה הזאת. שחקן גדול הוא לא היה, אלא כששיחק את עצמו. בטוביה החולב עשה את תפקיד חייו. שיחק את עצמו.

את התפקיד עשה כשכבר עבר את גיל ה־60. היה זה בשנות ה־60 בשיא פריחתו של תיאטרון גיורא גודיק.

רודנסקי, כמו טוביה, היה איש עמי בעל לב טוב, ריאות עצומות וקיבה בעלת קיבולת בלתי־נרלית. הוא לא היה אינטלקטואל. „מאסתי בתפקידי־שטח. אני רוצה לשחק לעומק," — אמר בשפתו העממית. שפתו זו ומנהגיו העממיים שהיו לו בעוכריו.

אולי בגלל השפה העממית הזו ואולי פשוט בגלל התקופה המאוחרת שבה התקבל לתיאטרון לא נתנה ההצלחה הגדולה בגר־מניה לרודנסקי את הלגיטימציה שחיפש. הוא היה אהוב־הקהל, אבל אצל חבריו עדיין נשאר ‚אאוט־סיידר' עד מותו.

המכורים לסכס

(המשך מעמוד 35)

וכאשר תפס אותה היכה, בעט ומשך בשערה, ואחר־כך גרר אותה לפרדס ואנס אותה. בהזדמנות אחת, כאשר חשד כי בגדה בו, נטל אותה לפרדס, הלהיט את מצת המכונית וא־יים לשרוף את איבר מינה.

„כאשר סיפרו לי במישטרה מה רינה מעלילה עלי, נכנסתי להלם. לא הבנתי מה קורה לי. חשבתי שהכל יעבור תוך כמה ימים, וכולם יבינו שזה סתם שקר. אני מצידי לא סיפרתי למישטרה כלום, כי הרי הבטחתי ליד קבר הבאבא סאלי לנצור את לשוני ולא לגלות לאיש על היחסים בינינו.

„אין לי ‚עבר פלילי', ואף פעם קודם לכן לא ישבתי במעצר. החוקרים היו נוראים, היה שם קצין אחד שהתנכל לי במיוחד. הוא הבטיח לי שיכלא אותי ל־10 שנים, הרים עלי אלה, אמר שיאנסו את אשתי והשפיל אותי. אני מוכן לסלוח לרינה על מה שעשתה לי, אבל לקצין הזה לא אסלח לעולם."

בשלב מאוחר של המעצר שכרה מישפחתו של גבי את עורך־הדין הרצל חבקוק, כדי שיי־צג אותו. כאשר שמע הסניגור את הסיבה שבגללה לא מסר גבי את גירסתו למישטרה, שיכנע אותו לומר את כל האמת ולהסביר למישטרה מדוע שתק. בבית־המישפט שיכנע הסניגור את השופט שלא להאריך את מעצרו של גבי, ואחרי שלושה שבועות שוחרר.

שייצא עשן

תב־האישום שהוגש נגד גבי באפריל השנה היה מפחיד באורכו ובאישומים שיוחסו לו. עורך־הדין חבקוק הזהיר את גבי שלא להיפגש עם רינה, ולא לשוחח איתה כדי להשתכנע כי גירסתו של גבי היא אמת, הלך איתו הסניגור לבתי־המלון ולמיסעדות שבהן היה נפגש עם רינה, ושמע מעדים ניטרליים על סיפור־האהבה שהיה בין השניים.

בעוד גבי וסניגורו עסוקים בהכנת ההגנה למישפט, התחילה רינה להתקשר שוב אל גבי. בעצת סניגורו הקליט אותה, וכאשר נפ־גש איתה, בלי ידיעת עורך־הדין, דאג שמישרד־חקירות יצלם את האירוע.

עורך־הדין חבקוק, ששמע את הקלטות הרבות שעליהן הוקלטו שיחותיהם של הנא־שם והמתלוננת, הבין שאין מקום לכתב־אישום. בקלטות נשמעה רינה אוהבת ומסורה. היא הזמינה את גבי ה„אנס הנורא" לארוחות, ראגה לשלומו, אמרה שהיא אוהבת אותו וב־קשה להיפגש איתו לשם קיום יחסי־מין.

למרות זהירותם של השניים, ראה אותם אחיה של רינה במכונית. הוא איים על גבי שיהרוג אותו ויאנוס את בתו מנישואיו הרא־שונים, אם לא יניח לרינה. רינה סיפרה למי־שפחתה כי גבי חטף אותה. למחרת הכינו לג־בי מארב, ורינה התלוננה במישטרה כי מאז שוחרר ממעצר אנס אותה עוד שבע פעמים. גבי נעצר שנית.

עורך הדין חבקוק הביא לפני שופטת־המעצרים את תמלילי הקלטות בין גבי ורינה, שנערכו סמוך למעצרו. לא היתה שם מילה על אונס או על מריבה. השניים שוחחו כנאה־בים משתוקקים למין, המתגעגעים איש אל רעותו. השופטת לא מצאה זמן לשמוע את הקלטות ועצרה את גבי לשיבעה ימים. תוך הזמן הזה פנה הסניגור לתובעת רחל גולדש־מיט, שהגישה את כתב־האישום, השמיע לה את הקלטות והראה לה את התמונות שצילמו החוקרים הפרטיים.

בתמונות נראים גבי ורינה מטיילים עם הילדים, שבהם היא מטפלת במקומות שונים. החומר היה כל־כך משכנע, עד שהתובעת, בהגינותה הרבה, עשתה צעד בלתי־מקובל וביקשה למחוק את כתב־האישום נגד גבי עוד בטרם החל הדיון. בית־המישפט נענה, ומחק את כתב־האישום.

גבי חזר אל אשתו רבת־הסבלנות, והבטיח לכל המעוניינים כי הפעם הכל נגמר סופית בינו ובין רינה. „אבל אני לא בטוח שאם תכ־ניסי את שניהם כעת לחדר אחד, הם לא יתחי־לו להתגפף עד שייצא עשן. הם מכורים לסכס וזה לזה." אמר הסניגור.

עיתונות בע"מ

דוח

שואה למכירה

ידיעות אחרונות (יום א', 16.7), פירסם בעמודו הראשון כותרת אופיינית למדיניות ההיסטריה הלאומית, שהצליחה לחבב אותו על עם־ישראל־חי במהלך השנים האחרונות.

הכותרת, הממוסגרת בנגטיב לבן על רקע אדום, זועקת: „מכים יהודים באושוויץ". תצ־לום הצבא שמתחת לכותרת מנציח דמות שב־רירית, מעוותת, שרועה על הקרקע, לפותה ונגררת בידיים גסות. שניים מן הגוררים לבו־שים מעין מדים חומים־אפרפרים.

★ ★ ★

עיתון נפוץ במדינת ישראל צריך יותר מסיבה טובה אחת כדי לצאת בכותרת כזאת. האסוציאציות שהיא מעלה קשות מנשוא. שי־לובה עם התצלום הקלגסי זורה מלח על פצ־עים שלעולם לא יגלידו, ומסמר אף את שע־רם של מי שמעולם לא חוו את אושוויץ על בשרם, ושלא שכלו קרובים וחברים בין גר־רות המחנות.

כי השואה, במדינת ישראל, צריכה להיות נושא, שמטפלות בו רק ידיים רגישות מאוד.

ועורך אחראי — כך, לפחות, מלמד ההג־יון הצנוע שלי — יפרסם כותרת כזאת בעיתון של שני מיליון קוראים, רק לאחר ששקל ובחן גם את העובדות המוליכות אליה, וגם את המשמעויות המרחיקות־לכת, הכרוכות בה.

★ ★ ★

עורך העמוד הראשון של ידיעות־אחרונות לא טרח, או לא רצה לעשות אף לא אחת מפעולות־היסוד הללו, לפני ששירבט על הנייר את כותרת־השואה שלו.

הטכסט שבגוף הידיעה מלמד, שאת הקשר בין הכותרת לעובדות המעשה אפשר להצדיק רק ברוחק רב: „קבוצה של יהודים אמריק־אים," כותב ידיעות־אחרונות, „בראשותו של הרב אברהם וייס, מהמכון העברי בריברדייל, ניו־יורק, הגיעה להפגין מול המינזר באוש־וויץ, העובר שיפוצים. הפועלים הפולנים במינזר השמיעו קריאות־גנאי לעבר המפגי־נים, בעידוד כומר־סטודנט תקוני צעיר, שצעק לעברם: ‚תלשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה'. היהודים השמיעו לעבר הפו־עלים התוקפים קריאות כגון ‚פולנים נאצים, אנטישמים', שעה שנגררו במורד המדרגות, והוטלו אל מחוץ לשער המינזר. שניים או שלושה מבין המפגינים, ספגו מכות אגרוף ובעיטות."

עד כאן עיקר הידיעה.

מכאן כמה מסקנות ושאלות, שלא מצאתי בידיעות אחרונות.

(1) מאיזה טעם באו מפגינים יהודיים מניו־יורק למחות נגד שיפוצו של המינזר? מה רע במינזר הזה? מי הם בדיוק המפגינים האלה? לאיזו כת הם שייכים?

(2) מה הקשר, אם בכלל, בין המינזר למח־נה־הריכוז אושוויץ?

(3) אם המפגינים „נגררו במורד המדרגות, והוטלו אל מחוץ לשער המינזר" — סימן שקורים לכן נכנסו באותו השער. מי התיר להם להיכנס? האם המינזר אינו שטח פרטי? האם תואמה ההפגנה עם יושבי המינזר או בעליו? האם ביקשו מהם רשות־כניסה?

(4) גוף הידיעה קובע, שהפועלים הפולנים במינזר השמיעו קריאות־גנאי לעבר המפגי־נים. מה הם צעקו בדיוק? אולי „מניאקים, אל תפריעו לעבוד" (בתרגום חופשי מאוד)?

(5) כומר־סטודנט (אחר), כך לשון הידיעה, „עודד" את הפועלים וצעק לעבר המפגינים: „תילשו את כיפותיהם, גיררו אותם החוצה". היהודים (לא כתוב כמה) צעקו: „פולנים נאצים, אנטי־שמים". מי התחילה בצעקות?

מכתב

כבוד הנשיא

כבוד נשיא מדינת ישראל,
בית הנשיא
ירושלים

הנדון: הופעת כבודו בחוברת „תשורות־חן"

ביום א', השבוע, רכשתי את הירחון אותות (ביטאון איגוד המפרסמים), ומצאתי בתוכו חוברת פירסומית בת שמונה עמודים, שהופקה על־גבי נייר כרומו מהודר, בארבעה צבעים.

מתוך הנחה שכבודו טרוד בעיסוקים חשו־בים יותר, לתיפארת מדינת ישראל, אני מב־קש לשתף אותו בתקציר חוויית העיון בשמו־נת עמודי החוברת הנ"ל.

הכותרת בעמוד השער קובעת: ‚תשורות חן בע"מ מציגים לוחות־שנה ויומנים — המיכחר העשיר והגדול בישראל, מבית־היו־צר של יניב־פעלים בע"מ — הראשונים בייי־צור לוחות־שנה בישראל."

עמוד מיספר 2 מבקש: „עטוף את בית־הע־סק שלך במעטפת אמנותית" (כולל פירוט סוגי מעטפות, בגדלים שונים).

עמוד 3 בחוברת קובע: „תן לוח — קבל לקוח... בפירסום על לוח־שנה — רואים או־תך כל השנה, וכאשר רואים אותך — זוכרים אותך וקונים אותך."

בעמודים 4־5 (עמודי־האמצע) נרפס מיג־וון „קולקציית הלוחות לשנת תש"נ 1989־90". בין היתר מוצעים למכירה סוגי

כבודו בחוברת „יניב פעלים בע"מ"

הלוחות הבאים: „לוח־פלקט אקסקלוסיבי" (מס' קטלוגי 4,003); „לוח שלוש קומות" (מס' קטלוגי 3,003); „לוח ספורט" (מס' קטלוגי 2,002); „לוח בחורות פנטהאוז" (מס' קטלוגי 1,004); ו„לוח המתפשטת" (בחורה עם חזיה הניתנת להסרה, מס' קטלוגי 4,001).

בעמוד 6 מופיע „מבחר יומני מינהל לשנת תש"נ 90־1989" („יומן רגיל," „יומן ספוגי" ו„יומן סקאי מהודר").

ובעמוד 7 תצלום צבעוני של כבודו, כש־הוא מציג לראווה את אחד ממוצרי יניב פע־לים בע"מ.

תודה על תשומת ליבו.

בכל הכבוד,
מ. נולן
נורדון 3
תל־אביב